

APERITIEF

Publicație oficială a TIFF | # 03 | 14-15 English pages
Duminică | 2 iunie | 2019 www.tiff.ro

BANCA TRANSILVANIA®

Almodóvar se întoarce în (*Durere și*) glorie

Unul din filmele-vedetă de pe Croa-zetă de anul aceasta, *Durere și glorie*, ultimul lungmetraj al lui Pedro Almodóvar reprezintă, după spusele criticilor, întoarcerea lui la cinema-ul de calitate. Regizorul spaniol intră pe o pistă autobiografică, într-o producție despre un regizor de film bătrân, Salvador Mallo (Antonio Banderas) și întâlnirile lui cu oameni care i-au marcat viața. Comparată de critici cu *8 1/2* (1963, r: Federico Fellini), *Durere și glorie* analizează viața în așteptarea inevitabilă a morții, o investigație a artei și moștenirii pe care un artist o lasă în urmă.

Peter Bradshaw, criticul de la *The Guardian*, a cotate filmul cu patru din cinci stele. „Ca întodeauna, Almodóvar a făcut un film despre plăcere, care este el însuși o plăcere: isteț, inteligent și senzua-

al. Este despre dragoste, memorie, artă, mame, iubiți și, cel mai mult, este despre el însuși, ceea ce în mâinile unui regizor mai slab ar fi groaznic de indulgent. Dar Almodóvar este un maestru al auto-referențialității și intertextualității: filmul în film, povestea în poveste, visul în vis. Almodóvar operează pe un fel de motor de creativitate cu combustie internă și am simțit că acest film mergea atât de lin și atât de seducător încât ar fi putut să continue pentru încă cinci ore”.

Eric Kohn de la *Indiewire* îl plasează în contextul a două alte filme-portret intime care au făcut furori în istoria recentă a cinemaului: „*Durere și glorie* scapă de secvențele ample și jucăușe în primul act și stabilește o atmosferă mai mediativă pe măsură ce se liniștește. Atunci intră pe teritoriul adevăratei măiestrii, când iubitul

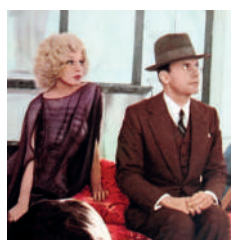
de mult pierdut al lui Salvador, Federico (Leonardo Sbaraglia) reappare la apartamentul lui Salvador pentru o confutare melancolică, plină de vorbărie, care are mai multe în comun cu trilogia *Before* a lui Richard Linklater (sau poate *Weekend*, al lui Andre Haigh) decât cu orice din opera lui Almodóvar. În același timp, este o lucrare profund filosofică despre mizele conflictului emoțional în ton cu filmele de Almodóvar care o preced”.

„Mereu am iubit culorile din filmele lui Almodóvar. Dar abia după ce am văzut cel mai recent [film al lui], dureros de frumosul *Durere și glorie* [...] pot spune că înțeleg într-un final cum le folosește”, notează Stephanie Zacharek de la *Time*. Ea laudă aspectele vizuale ale filmelor: „Culorile lui Almodóvar – aduse la viață aici de scenografa sa Maria Clara Notari și

surprinse de operatorul lui obișnuit José Luis Alcaine nu sunt doar stimulante, ci și surse de energie, ca zahărul: țin ochii ocupați și îi pun la muncă, în același timp încălzind furnalul creierului. Nu după mult, inima începe să pompeze mai tare și ea. Totul despre *Durere și glorie* este treaz și viu, iar terminațiile nervoase ale lui Almodóvar devin și ale noastre”.

Toți fanii devotați ai regizorului, dar și cei neinițiați încă în cinema-ul colorat și intim al lui Almodóvar, sunt invitați **azi de la 21:45 în Piața Unirii sau sâmbătă viitoare (8 iunie) la 21:00 la Casa de Cultură a Studenților.**

Alex Mircioi

Frumusețe furată
Conformistul, regizat de Bernardo Bertolucci este unic prin frumusețea lui uluitoare.

»Pagina 6

„Nu există reguli precise în regia de film”
Michel Gondry a vorbit, la Cluj, despre fascinația cinematografului.

»Pagina 4

Neo-noir contemplativ
Long Day's Journey Into Night rulează astăzi de la ora 22:00, la Cinema Florin Piersic.

»Pagina 3

Cinematografele TIFF

→ CINEMA FLORIN PIERSIC

P-ța Mihai Viteazu, nr. 11

→ CINEMA VICTORIA

Bd-ul Eroilor, nr. 51

→ CINEMA ARTA

Str. Universității, nr. 3

→ CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

P-ța Lucian Blaga, nr. 1-3

→ PIAȚA UNIRII OPEN AIR

(Piața Unirii)

→ CINEMA CITY IULIUS

(în incinta Iulius Mall)

IULIUS PARK OPEN AIR

Str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53B

→ INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ

Str. I.C. Brătianu, nr. 22

→ CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

Str. Bucegi, nr. 11B

→ SOMEȘ OPEN AIR

Plaja Grigorescu

→ CINEMA MĂRĂȘTI

Str. Aurel Vlaicu, nr. 3

→ UNIVERSITATEA SAPIENTIA

Str. Calea Turzii, nr. 4

TIFF moment

Superstarul Nicholas Cage a primit aseară, la Cluj, în cadrul TIFF'18, trofeul „Transilvania” pentru Contribuția Specială adusă Cinematografiei Mondiale
FOTO Nicu Cherciu

Proiecție și dezbateri!

Judecătorul Cristi Danileț și politologul Cristian Părvulescu participă astăzi, la Cinema Victoria, la dezbaterile de după proiecția documentarului *Casa cu lacăt*, regizat de Diana Gavra. Documentarul are ca temă corupția din sistemul de învățământ românesc. Proiecția este programată de la ora 12.00.

APERITIFF

Redactor-șef:

Codruța Simina

Radu Meza

Alex Mircioi

Laurențiu Paraschiv

Alexandra Felseghi

Redactor-șef adjunct:

Adrian M. Popa

Graphic design:

Carmen Gociu

Vlad Simion

Maria Rus

Redactori:

Flavia Dima

Anca Grădinaru

Daniel Iftene

Ion Indolean

Cristi Mărculescu

Tipărit la:

Tipografia Garamond

Concert **Via Dacă** la TIFF.18

Dintre evenimentele speciale de neratat la această ediție TIFF este și concertul Via Dacă. Apărută în Republica Moldova “în urma unei alinieri indefinite și norocoase de stele”, după cum sună prezentarea pe Facebook a trupei, Via Dacă este într-o călătorie a căutării: îmbină folclorul și mitologia cu modernul, într-un mix eclectic ferit de convenții.

A ieșit pentru prima oară în lume în 2017, cu un EP pe care se poate regăsi și cel mai mare hit al lor de până acum, *Paparuda*. Bonus pentru cinefili: videoclipul care însoțește piesa, realizat de Lucia Lupu, folosește câteva imagini din scurtmetrajul omonim regizat de aceasta anterior.

Aflată la limita dintre acustic și electronic, muzica lor îmbină ritmurile și motivele trance, electro, etno și ambien-

CONCERT

ce cu incantații, strigături, colinde și doine transpuse prin conștiința omului de azi. Concertele lor promit să proiecteze în atmosferă povești fantastice de mult apuse care să imerseze ascultătorii în lumea basmelor. Au cântat de mai multe ori în deschiderea celor de la Subcarpați și

nu pare să mai dureze mult până ei înșiși vor avea nevoie de trupe care să le cânte în deschidere. Concertul este programat în această seară, de la 20:30, la Casa TIFF, iar intrarea este liberă.

Laurențiu Paraschiv

INFORMAȚII BILETE

VIZAREA BILETELOR:

ON-LINE, începând din 20.05.2019 pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, TIFF 2019. Biletele cumpărate prin sistemul on-line sau direct prin aplicație se supun aceluiași reguli prezentate în politica oficială de bilete a festivalului.

DE LA CASIERIILE TIFF, începând de luni, 27 mai 2019:

Cinema FLORIN PIERSIC, Piața Mihai Viteazu, nr. 11

Cinema VICTORIA, B-dul Eroilor, nr. 51

Info Point IULIUS, str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53 B

Casa TIFF, str. Universității, nr. 6 (doar pentru invitați și persoanele acreditate)

iar din 31 mai în:

Cinema City IULIUS, str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53 B

Piața Unirii

Casa de Cultură a Studenților, Piața Lucian Blaga, nr. 1-3

Universitatea Sapienia, str. Calea Turzii, nr. 4

Cinema ARTA, strada Universității, nr. 3

Programul casierilor:

Luni, 27 mai – joi, 30 mai: 11:00 - 18:00;

Vineri, 31 mai – duminică, 9 iunie: 09:00 - 23:00.

Toate aceste puncte de vânzare dispun de bilete pentru toate locațiile festivalului, iar pentru Institutul Francez, Cinema MĂRĂȘTI, Cinema DACIA, IULIUS PARK OPEN AIR sau pentru alte evenimente speciale, se vor putea achiziționa bilete și din locațiile respective, cu o oră înaintea fiecărei proiecții.

Toți deținătorii de acreditări trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro

BILETE PENTRU EVENIMENTELE SPECIALE:

Bilet pentru proiecțiile în aer liber din Piața Unirii Open Air, Iulius Park Open Air și Institutul Francez Cluj: 12 lei

Bilet pentru proiecțiile din cadrul EducaTIFF: 12 lei

Bilet pentru proiecțiile de la Cinema Mărăști și Cinema Dacia: 12 lei

Bilet pentru Gala de deschidere: 30 lei* (Piața Unirii Open Air, 31.05)

Bilet pentru proiecția specială „Față în față”, în prezența actorului

Nicolas Cage: 30* lei (Piața Unirii Open Air, 01.06)

Bilet pentru proiecțiile sau evenimentele din cadrul Weekend la

Castel: 20* lei (Castelul Banffy, 01.06 și 02.06)

Bilet pentru Concerte, cine-concerte și alte evenimente speciale: 30* lei

Bilet pentru proiecțiile Film Food: 130 lei*

Bilet pentru Ceremonia de închidere: 50 lei*

(Teatrul Național, 09.06)

BILETE PENTRU evenimentele din cadrul InfinitiTIFF:

Bilet pentru Summit InfinitiTIFF: 30 lei*

Bilet pentru proiecțiile din cadrul VR CINEMA: 12 lei (achiziționat în

avans), 15 lei (achiziționat în ziua proiecției)

Proiecția filmului *Coin Coin*, programat ieri, sâmbătă, 1 iunie, la Bonțida, se mută astăzi, duminică, 2 iunie, Sapienia - ora 22:00.

Biletele cumpărate pentru proiecția de ieri pot fi preschimbate pentru cea de astăzi, sau pentru a doua proiecție a filmului: miercuri, 5 iunie, Cinema Arta – ora 10:00

La Bonțida – atelierile și activitățile din timpul zilei se petrec indoor, la fața locului!

Din păcate, orice am face, nu putem controla vremea, iar lucrurile se schimbă în mod constant. Vă rugăm să urmăriți aplicația TIFF, site-ul tiff.ro sau pagina oficială de Facebook pentru actualizări prompte în ceea ce privește evenimentele și proiecțiile speciale.

Parteneri cu gust la TIFF.18

MARTY RESTAURANTS

E un singur mod de a afla dacă iubești mai mult filmele sau mâncarea: bifând cât mai multe proiecții din programul TIFF și cât mai multe bunătăți din meniul Marty Restaurants. Fie că ești fanul numărul unu sau ești la prima întâlnire cu brand-ul clujean de restaurante, află că în cei aproape 20 de ani de activitate, Marty Restaurants numără nu mai puțin de 9 locații în Cluj-Napoca și București. În viziunea noastră de cinefili gurmanzi, ziua perfectă începe cu un mic dejun delicios, făurit din ingrediente locale, alături de o cafea de specialitate și continuă cu un documentar (despre mâncare) așa, de încălzire. Pauza de prânz ne prinde cu un burger suculent într-o mână și un aperitiff în cealaltă, ca să avem energie

pentru a râde cu poftă la comedia care urmează. Înainte să înceapă filmul din Unirii, musai să ne oprim pe terasa Marty Eatery (Piața Unirii, Nr. 14) la o salată, un pahar de vin și neapărat un cheesecake (pentru că am mâncat salată și sigur nu depășim numărul de calorii maxim admis pentru un cinefil gurmand).

SAMSARA

Dintr-o casă cu vechime din centrul verde al Clujului, Samsara Foodhouse purifică gusturi și gânduri prin preparate naturale realizate cu multă răbdare, pricepere și drag. Printr-un concept unic care reunește trei stiluri de viață și alimentație diferite dar, totodată, strâns legate, Samsara susține o schimbare treptată a modului în care percepem

o viață sănătoasă, responsabilă și sustenabilă. Atât prin mâncare, cât și prin atmosferă și atitudine generală, Samsara este un concept echilibrat și puternic, care se dedică sănătății, comunității, animalelor și mediului înconjurător. Facem totul în casă. Sau mai corect spus, în bucătăriile noastre, în care oamenii Samsara pregătesc bunătăți proaspete și autentice, fără a utiliza ingrediente sau procese dăunătoare sănătății. Tot ce se află în jurul nostru este în continuă dezvoltare și evoluție, asemeni preparatelor noastre. Ne place să experimentăm și să reinterpretăm preparate din bucătăria lumii, meniul nostru fiind conceput prin călătorii, experimentând rețete și arome autentice și aducându-le înapoi, acasă.

Proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii și Identității Naționale

ROMANIA

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Cluj-Napoca

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL CLUJ-NAPOCA

Politica italiană pentru to(n)ți

Este ceva în fibra italienilor care îi face perfecți pentru rolurile unor ficțiuni halucinante. Ruptă între nord și sud, plină de oameni predispuși spre intrigă, țara e condusă de politicieni atipici în raport cu diplomația occidentală sobră, protocolară și imparțială. Italia pare locul tuturor posibilităților; locul unde, orice s-ar întâmpla ar putea fi de așteptat. E clar că aici lumea joacă după alte reguli.

În 2017, în timpul campaniei pentru primăria orașului Palermo – capitala simbolică a sudului sărac, ostracizat de dreapta naționalistă și conservatoare a lui Matteo Salvini – s-a produs un cataclism. Ce s-a întâmplat? Tânărul jurnalist Ismaele La Vardera a candidat pentru primărie, mizând pe dorința celor de vârstă lui pentru o schimbare. Ajuns rapid în atenția presei și a politicienilor experimentați, a intrat în malaxorul promisiunilor și înțelegerilor gri derulate în spatele ușilor închise. Dar ce nu știa nimeni e că Ismaele filma totul cu camera ascunsă. Documentarul realizat ulterior reconfirmă fața meschină a campaniilor electorale, stilul tulburător de direct al unor oameni care, altfel, în spațiul public, vorbesc de multe ori ocolit, fără să spună ceva cu adevărat esențial.

Politica italiană pentru to(n)ți rulează duminică, 2 iunie, ora 21:00, la Casa de Cultură a Studenților.

Ion Indolean

Neo-noir contemplativ. Long Day's Journey Into Night

Tânărul cineast de origine chineză Bi Gan este printre cele mai sonore nume ale generației sale de cinești – în vârstă de doar 29 de ani și adept declarat al lui Tarkovski, regizorul este deja bine-cunoscut în circuitul festivalier internațional, după ce a câștigat premiul pentru cel mai bun regizor emergent la festivalul de film de la Locarno cu *Kaili Blues* (2015), considerat de mulți critici drept un debut-capodoperă.

Aflat acum la al doilea lung-metraj, prezent în competiția Un Certain Regard la Cannes anul trecut, Gan dă lovitura cu unul dintre cele mai populare filme ale anului: *Long Day's Journey Into Night* (nefiind însă o adaptare a clasicului text dramatic al lui Eugene O'Neill, adaptat de numeroase ori, inclusiv de Sidney Lumet în 1962). Un film de artă care a iscat controverșă în China, după ce o campanie de marketing ingenioasă l-a prezentat drept un film de dragoste comercial – mulți dintre spectatorii săi au fost dezamăgiți odată ce s-au găsit în cinematograful și au descoperit un film de artă. Chiar și așa, filmul a adus un profit de 41 (!!!) de mili-

oane de dolari în cele 3 săptămâni în care a rulat. Însă ceea ce este cu siguranță cel mai interesant aspect al filmului este că face un salt spectaculos de la 2-D la 3-D aproximativ la jumătatea filmului, acesta încheindu-se cu un cadru-secvență tri-dimensional absolut spectaculos.

Filmul este structurat conform mai multor dualități de tip Yin-Yang, o structură complementară care atinge atât forma filmului, relațiile dintre personaje cât și narațiunea în sine. Aceasta se desfășoară pe două planuri temporale distincte, ambele fiind catalizate de moartea unui apropiat al personajului principal, Luo Hongwu: în 2000, moartea unui prieten implicat în mafe deschide ușa către o poveste de dragoste imposibilă cu iubita acestuia, misterioasa Wan Qiwen, în timp ce moartea tatălui, plasată în prezent, îl readuce pe Luo acasă și îl determină să pornească în căutarea dragostei sale din tinerețe. Precum în filmul său precedent, acțiunea are loc în orașelul Kaili (de altfel, localitatea natală a lui Bi Gan), însă, în timp ce orașul este lăsat în urmă în *Kaili Blues*, aici acțiunea este determina-

tă de întoarcerea către casă; topos-ul devine un leitmotiv, alături de teme principale precum memoria, timpul și destinul. Oniric este termenul care descrie cel mai bine estetica languroasă a lui Gan: iar visul pe care cineastul țese este, în funcție de moment, figurativ sau chiar efectiv.

Cu un stil eclectic, care amintește atât de Wong Kar-Wai (mai în ceea ce privește povestea de dragoste a protagoniștilor) dar și de Jia Zhang-ke, *Long Day's Journey Into Night* este un neo-noir contemplativ, atât de puternic de-dramatizat, încât devine aproape non-narativ, răsucind astfel convențiile genului. Atmosfera este, așadar, una melancolică și meditativă, în răspăr cu suspansul plin de acțiune obișnuit al filmelor cu gangsteri, chiar dacă povestea în sine este construită pe baza unor arhetipuri clasice, precum cel al iubirii interzise – o deconstrucție cu atât mai eficace, cu cât luăm în calcul marile *twist* formal al filmului.

Așadar, rămâneți cu ochii în patru pentru clipa în care filmul devine tri-dimensional: în momentul în care-l vedeți pe Luo că-și pune o pereche de ochelari 3-D într-o sală dărăpănată de cinema, e momentul să procedați la fel. Pregătiți-vă pentru una dintre cele mai interesante experiențe cinematografice ale ultimilor câțiva ani!

Flavia Dima

INSTANT LIBERTY

Noul Mercedes-AMG A 35 4MATIC+

Mercedes-AMG A 35 4MATIC+ - consumatorilor de carburant (l/100km): min. 7,7, max. 8,4. Emisia de CO₂ de carbon (g/km): min. 172, max. 191. Valorile indicate au fost determinate în conformitate cu metoda de măsurare prescristă. Valorile indicate sunt "valori CO₂ WLTP măsurate" în acord cu art. 2 nr. 3 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1153. Valorile de consum de carburant au fost calculate în baza acestor valori. Antofortul din imagine este cu titlu de prezentare.

Michel Gondry: „Nu există reguli precise în regia de film”

Michel Gondry a vorbit, la Cluj, în masterclass-ul susținut în cadrul TIFF.18, despre fascinația cinematografului și despre dualitatea termenului de „amator”.

Majoritatea discuției între cinești și jurnaliști s-a axat pe proiectul Uzina de Filme pentru Amatori – inspirat din acțiunea filmului *Be Kind Rewind* (2008), care are în centrul său o poveste despre „cineamatori”. Se catalizează astfel dorința de a transpune filmul într-un proiect real, dedicat celor care-și doresc să realizeze cinema și să îi ajute să captureze în filmele lor emoții cât mai aproape de realitate.

Gondry regretă dualitatea termenului de amator – care înseamnă totodată ne-profesionist sau nepriceput, dar și om care are un interes ingenuu și o plăcere sinceră față de un hobby anume. Trecând prin mai multe formule, Gondry a realizat că cel mai bun mod de a realiza această tabără de *filmmaking* e de a o concentra într-un timp scurt, care astfel va motiva participanții să lucreze într-un ritm alert și antrenant.

Vede ca fiind foarte importantă comunitatea în care plasează proiectul și încurajează participanții să nu apeleze la tehnologii precum *green screen* în filmele lor, ci mai degrabă dorește ca aceștia să rămână fideli realității și să nu intervină decât minimal asupra acesteia. Astfel, cineamatorii vor simți că filmele lor le aparțin cu adevărat, o senzație reală de satisfacție și mândrie față de munca acestora.

Desigur, au existat și întrebări legate de sisemul lui artistic – Gondry recunoaște că este inspirat de visele sale atunci când își realizează scenariile, uneori integrând în textul filmului visele pe care le are pe parcursul perioadei în care își planifică narațiunile, fie că e vorba de coșmaruri, fie de vise legate de viața lui personală și

amoroasă. Crede că sistemul competitiv al festivalurilor de film dăunează, de fapt artei cinematografice, fiindcă simte că acesta dăunează aprecierii reale a filmelor și că bucuria reală ar trebui să apară nu în câștigarea unui premiu, ci în ocazia de a-l împărți cu publicul.

Deși susține că nu a absolvit școala de film și că nu a fost un cinefil clasic, înrăit în tinerețe – primele sale întâlniri cu cinema-ul au fost mai degrabă cu comediiile și filmele științifico-fantastice, mai ales în copilărie – el crede că aceste lipsuri nu l-au afectat în formarea lui artistică ci, din contră, l-au format într-un mod alternativ.

Flavia Dima

Interviu direct de pe afișul TIFF.18

Numele, vârsta, orașul din care vii?
Sunt Herțeg Fernando Carol, am 19 ani, și sunt din Cluj-Napoca.

În primul rând, ce ai vrea să știe lumea despre tine?

Aș vrea să știe lumea despre mine că iubesc actoria și nu voi renunța niciodată și îl iubesc pe actorul de la Bollywood Salman Khan.

Ce personaj de film se potrivește cel mai bine cu ce-nseamnă pentru tine să fii un adult?

Din punctul meu de vedere, personajul de film care se potrivește cel mai bine cu ce înseamnă să fii adult este Salman Khan, deoarece este un actor serios, talentat, stilat, și este un om cu un suflet foarte mare, care încearcă să facă bine fără ca lumea să știe despre asta. Salman Khan

este idolul meu și pot să zic că el este sursa care mă motivează să merg înainte și să nu renunț niciodată, de fiecare dată când privesc videoclipuri cu el prind putere și simt că pot să reușesc și eu în viață.

Care e filmul care te-a făcut să-ți placă filmele?

Filmul care m-a făcut să îmi placă filmele este *Hum Tumhare Hain Sanam*, tradus în română *Gelozia, bat-o vina*. Este un film indian în care joacă, în rol principal, bine-înțeles, Salman Khan.

Ce planuri ai pentru TIFF.18?

Nu știu ce să zic. Eu sper să fie ceva frumos ca până în momentul de față, și să continuăm să mergem înainte cu putere deoarece, noi putemmmmmmm..... putem să ajungem în istoria TIFF-ului.

CE SE ÎNTÂMPLĂ, DOCUMENTARULE?

Ce rămâne după ce nu mai rămâne nimic

„1, 2, 3, 4...” – un copil învață să numere în joacă, alergând printre pietrele de mormânt ale victimelor atentatelor cu bombă. Nisipul purtat de colo-colo de vânt îngroapă totul, mai puțin amintirile oamenilor. Un bărbat la volan povestește, ca un fapt oarecare, că dacă ar fi să analizeze procentual, cam 10% din viață a avut parte de pace. Acesta e Afganistanul anului 2018.

Panorama orașului Kabul e dezolantă, o așezare de ruine și bucăți de tanc, din care copiii-și fac spațiu de joacă. Nu e locul pentru a fi fericit și nu e nici locul în care ți-ai putea urma visele. Kabul este

orașul copiilor fără copilărie și al supraviețuitorilor. Timp de 88 de minute urmăm povestea lui Afshin și al lui Abas. Afshin este doar un copil care îi are în grijă pe frații lui mai mici. E „bărbatul în casă” care visează la o bicicletă și între timp își reprezintă tatăl în muncile comunitare, în săpatul după apă, în târguiri, la cumpărături. Merge și la școală și încearcă, pe cât posibil, să „apere” inocența celor mai puțin ajutorați. E greu să faci asta, când imaginile despre moarte și orori de război sunt mai pregnante decât orice altceva.

Abas e un bărbat la vârsta a doua care luptă zi de zi pentru a găsi o cale să-și în-

trețină familia numeroasă. Când autobuzul pe care-l conduce intră în reparații, disperarea lui atinge cota maximă: cum au să trăiască de acum încolo?

Kabul, city in the wind are o poezie aparte, în modul prin care prezintă viețile cotidiene ale locuitorilor – cei care au supraviețuit. Cum e existența oamenilor atunci când constantele principale sunt moartea, sărăcia, lipsurile și absența vreunui viitor? E greu de răspuns, iar mărturiile celor intervievați, care te privesc în ochi prin ecran, te fac să-ți rearanjezi și să-ți regândești propriile priorități. Dincolo de poveste și de tragedie, există o

frumusețe ascunsă, pe care filmul lui Aboozar Amini o dezvăluie prin detalii, culori, close-up-uri.

De la apariția sa, filmul a fost nominalizat la categoria „Cel mai bun documentar” la Amsterdam International Documentary Film Festival, la Buenos Aires International Festival of Independent Cinema pentru „Human Rights Award” și a câștigat premiul NEXT: Wave Award la CPF:DOX.

Kabul, city in the wind (Olanda 2018, r: Aboozar Amini)

Alexandra Felseghi

BOSCH
Invented for life

Bosch Engineering Center Cluj

www.bosch.ro

We support TIFF #LikeABosch!

Bosch Engineering Center Cluj was founded as an integral part of the Bosch worldwide engineering network in 2013. Automated Driving, Electric and Connected Mobility, Internet of Things, Industry 4.0. are just a few examples from the center's current portfolio.

BoschRomania Bosch Group Romania

TIFF.18
Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 31.05-09.06.2019
tiff.ro

CINEMA CITY

**SUȘTINEM TIFF
CU POFTĂ DE FILM**

Vino și savurează proiecțiile și evenimentele speciale din Cinema City Iulius Mall

/CINEMACITYROMANIA
WWW.CINEMACITY.RO

PROIECȚII SPECIALE

Frumusețe furată: cum Bertolucci și Storaro au pictat cu lumină

Dacă vrei să fii seduși, nu ratați *Conformistul*! Dacă iubiți frumusețea mai presus de toate în cinema, iată filmul de la TIFF pe care trebuie să-l revedeți în toată splendoarea lui restaurată. Da, sigur, sunt invitați și cei care iubesc substanța, parabolele anti-fasciste și actorii iconici... Dar toate acestea sunt comune în cinematograful european al anilor '70. *Conformistul* este, însă, unic prin frumusețea lui uluitoare, pentru vraja sa hipnotică. Filmul lui Bertolucci și Storaro e o bijuterie vizuală incomparabilă, unul dintre cele mai arătoase făcute vreodată. Iar astăzi, poate fi un antidot la tipul de *arthouse* de care sunt sigură că mulți s-au săturat: oameni urâți în locuri urâte și povești urâte. Recunosc, e genul meu de cinema: de când eram de-o șchioapă am știut că un film bun trebuie să arate bine. Poate pentru că am crescut cu clasicile difuzate de televiziunea rusă ca *Zboară cocorii* sau *Al 41-lea* sau poate pentru că, după revoluție, Nea Dumitru se încapățina să aducă în caravană, la Casa de Cultura a Studenților din Iași, minuni de Visconti, Wajda și Bergman. Aveam nevoie de ceva cu care să-mi oblojesc ochii răniți de urătenia ultimilor ani ai regimului ceaușist. Mai târziu, am aflat din reviste franceze că am gusturi calofile, academice, estetizante și, ca să nu mă fac

de răs, m-am prefăcut că-mi plac peliculele mizerabiliste. Dar nu m-a ținut mult.

Aici, Il Grande Bertolucci, în colaborare cu genialul director de imagine Storaro, sunt responsabili pentru unele dintre cele mai balsamice și mai sublimine imagini înregistrate vreodată pe celuloid.

Conformistul e infuzat în culori bogate, profunde și decorat cu mișcări de cameră magnifice și precise: ai putea să-l vezi fără sunet și tot te-ar impresiona. Mai mult, ai putea să-l vezi alb-negru, așa cum era proiectat la Cinemateca în anii '90 (versiunea mai ieftină pentru o copie pirat) și tot te-ar țintui de scaun. Look-ul filmului se potrivește perfect temei despre puterea seducătoare a fascismului. Tema e grea, însă *Conformistul* te vrăjește și apoi te face să te oripilezi că ai fost sedus – relația noastră cu filmul o reflectă pe cea a Italiei cu era Mussolini.

În momentele sale cele mai reușite (care vin, practic, într-o cavalcadă), pelicula reușește să atingă acel „cinema pur”, acea fuziune perfectă a scenografiei (arhitectura monumentală a vremii, cu grandiozitatea ei copleșitoare și frivolitatea deco e exploatată cu efect), a muzicii, a montajului și a imaginii comparabilă cu sculptura, pictura sau baletul. Regizorul și echipa sa își declară intențiile artistice chiar din deschidere, unde zărim un prim

plan al protagonistului (Jean-Louis Trintignant, cum altfel decât pictural) întins într-un pat și scaldat de lumina purpurie a neanelor; apoi camera se retrage încet ca să ne reveleze o femeie goală lângă el. Un început intrigant, debordând de senzualitate. Coloana sonoră a lui Georges Delerue accentuează muzicalitatea imaginii și contribuie la senzația hipnotică.

Nu e de mirare că acest thriller politic este una dintre cele mai adorate mostre de exces vizual. Vittorio Storaro s-a alimentat din cultura sa enciclopedică (expert în istoria picturii, teoria culorii și cinema) ca să „picteze cu lumină”. El și Bertolucci se contopesc într-o forță călăuzitoare ce ordonează toate aspectele mizanscenei, de la decoruri, la locuri de filmare, de la recuzită, actori, costume, machiaj, iluminare și până la compoziția cadrului. În volumul *Writing with Light*, Storaro povestește cât de influențat a fost de pictura lui Caravaggio, „La Vocazione di San Matteo”, ca să jaloneze traseul spiritual, moral și politic al lui Marcello Clerici, un burghez mărunț ce aspiră să ducă o viață normală și să servească regimul cât poate de bine. Întunericul (scurto) reprezintă subconștientul personajului și lumina (chiaro), conștientul, o metaforă a Italiei sub fascism. Pentru această bijuterie stilizată, când teatrală, când burles-

că, Storaro și Bertolucci s-au inspirat din filmul de gangsteri al anilor '30-'40, din expresionismul peliculelor *noir*, din ludicul art deco, frumusețea renașcentistă și decadența psihanalistă.

„E dificil să-ți transmiți sentimentele în energie pură”, declara Storaro revistei de cinema *Post-Script*. „Energia trebuie tradusă. Atunci când mi-am dat seama de asta, am început să înțeleg cu adevărat ce înseamnă imaginea de film. Lumina e energie. Energia este barată de un obiect sau de o persoană, primită de peliculă printr-o bucată de sticlă și apoi procesată de laborator. E ca hârtia și pixul pentru un scriitor sau ca pânza pentru un pictor.” Un film frumos cu oameni chipeși, chiar dacă găunoși, o pictură însuflețită, de maestru.

Anca Grădinaru

ORA DE RELIGIE

Queerness în Africa de Sud optzecistă

Incă de la apariție, *Canari* a fost catalogat adesea ca un *musical queer* plasat în vremea războiului. E pe jumătate adevărat, nefiind întocmai un musical, chit că începe cu un număr coregrafic pe piesa *Smalltown Boy* a celor de la Bronski Beat, căruia-i mai urmează altele câteva, asemănătoare. Ilustrează, însă, perfect realitatea dureroasă de a fi homosexual în Africa de Sud a anilor '80.

După ce face pariu cu o prietenă și iese în stradă îmbrăcat într-o rochie de mireasă, Johan (comediantul Schalk Bezuidenhout) primește hârtiile de înrolare în armată. Dar, pentru că e înzestrat cu o voce angelică, dă o audiție și devine unul dintre cei douăzeci de tineri acceptați în corul armatei, cunoscut sub numele de

Canarii. Nici nu ajunge bine acolo că și începe să-și facă prieteni. Îl cunoaște în tren pe Ludolf (Germandt Geldenhuys), un pasionat al muzicii clasice, iar în tabără pe Wolfgang (Hannes Otto), care-i împărtășește gusturile muzicale și de care, mai târziu, se și îndrăgostește. În timpul turneului cu muzică de propagandă pe care-l fac, cei doi încep să se întâlnească în secret, dar lui Johan îi e greu să se accepte pe sine într-un mediu atât de ostil precum armata, mai ales după ce el și prietenii săi sunt victimele mai multor atacuri homofobe.

Nimeni nu îi poate oferi alinare, nimeni nu-i poate spune că totul va fi OK, singura soluție este să se accepte pe sine însuși. Metafora e simplă: George, ală-

turi de prietenii săi sunt canarii, iar țara e cușca din care trebuie să evadeze într-o realitate pe care ei o văd ca ideală, lumea simbolurilor queer pe care le cunosc, de la Boy George și Culture Club la Queen și David Bowie. Secvențele muzicale, în care Johan dansează fără teamă, accentuează discrepanța dintre libertatea oferită de artă, în general și de muzică, în particular, precum și cea oferită, sau mai degrabă îngădită, de sistemul militar, filmul devenind cu atât mai dramatic.

Canari rulează astăzi, 2 iunie, de la 15:00 la Cinema Florin Piersic, și marți, 4 iunie, de la 18:00 la Cinema Dacia Mănăstur.

Laurențiu Paraschiv

SUPERNOVA

Între libertate și viață

Between two waters este considerat de multă lume un *Boyhood* spaniol. Docu-fiction-ul premiat la San Sebastian Festival este o continuare a filmului *The Legend of Time* (2006). Isaki Lacuesta urmărește povestea fraților de etnie rromă, Israel (Isra) și Cheito Romero. Filmat la distanță de 12 ani de producția precedentă, aflăm că între timp, Isra face 3 ani de pușcărie. La întoarcerea acasă, nu-și mai găsește locul în familia care-l expulzează din apartament. Soția lui îl părăsește, iar pentru două din ficele sale (cele mai mici) nu este decât un străin. Fără job, fără familie și fără o direcție clară în viață, Isra realizează că este foarte dificil să-și găsească o ocupație din care să trăiască. Așa că se întoarce la vechiile obiceiuri: traficul de droguri. Pe de altă parte, viața lui Cheito e într-o zonă mai pozitivă: are o căsnicie fericită cu Yolanda și își dorește să deschidă o brutărie.

Recunosc, la momentul în care am văzut filmul, nu am avut nicio altă referință și nu l-am privit ca fiind un *sequel*. Chiar și așa, m-a emoționat deschiderea și naturalitatea non-actorilor în fața camerei. Mai mult decât atât, filmul ridică și o mare problemă: aceea e reintegrării în societate a ex-pușcăriașilor, mai ales a celor care fac parte dintr-un mediu defavorizat. În cele mai multe cazuri, ca al lui Isra, ei se vor întoarce la vechile obiceiuri, pentru că nu cunosc altceva și nici nu li se dă posibilitatea de a încerca lucruri diferite. Odată deposedat de libertate, n-o mai găsești nici în momentul în care te întorci în viața cotidiană. Deasupra acestor dileme prozaice, mai există una morală: păstrarea intactă a amintirii tatălui lor defunct. Cele două direcții ale filmului sunt teme general-valabile, care înving granițele fizice și temporale de peste tot. Indiferent de naționalitate, vârstă, sex – putem empatiza măcar cu unul din aspectele vieții

celor doi frați, sau cel puțin, vom reuși să găsim referințe în jur.

Elementul apei este un lait-motiv: apare ca detaliu în majoritatea cadrelor din film. Una din proprietățile apei este faptul că ia forma recipientului în care se află. Dacă e să facem o paralelă cu parcursul lui Isra și al lui Cheito, principala lecție a supraviețuirii este să te adaptezi mediului în care ajungi să te desfășori. Filmul îți lasă oarecum un gust amar și o senzație de voyeurism al unei lumi nepermise, marginalizate. Ce mai îndulcește atmosfera e muzica flamenco din fundal și imaginile pline de poveste. Un singur spoiler îmi permit să mai dau: e nevoie să ai o anumită stare meditativă pentru ca filmul să aibă vreun efect asupra ta.

Between two waters (Spania, 2018, r: Isaki Lacuesta)

Cu: Israel Gomez Romero, Francisco Jose Gomez Romero, Oscar Rodriguez, Rocio Rendon

Alexandra Felseghi

#EU am ales!
... ca să nu alegă alții pentru mine.

★★★★★
#europa

★★★★★
#romania

“Nu întoarce spatele viitorului tău.
VOTEAZĂ!”

Cetățean European

NE EDUCĂM AZI PENTRU CĂ NE PASĂ DE MĂINE. INVESTIM AZI PENTRU BUNĂSTAREA DE MĂINE. CĂLĂTORIM AZI PENTRU POVEȘTILE DE MĂINE. MERGEM LA VOT AZI PENTRU NOI DE MĂINE. DECIDEM ACUM PENTRU UN MĂINE ASUMAT, UN STAT POLITIC AL NOSTRU, DECIDENT PENTRU NOI. VREM SĂ FIM PARTE DIN VIITORUL NOSTRU. ALEGEM PENTRU NOI. NE VEDEM LA VOT. ȘI ÎN CINEMA.

#trendlatiff

COMING SOON
NOVEMBER 2019

TIFF trend communication

L'homme fidèle

PAR AMOUR DU CINÉMA

L'homme Fidèle de Louis Garrel
În competiție la TIFF 2019 cu sprijinul TV5MONDE

TV5MONDE
europe.tv5monde.com/ro

f TV5MONDEROMANIA

ORA DE RELIGIE

...și Dumnezeu a creat femeia Petrunija

Provestea Petrunije pornește de la un incident real, care a avut loc în urmă cu 5 ani în orașelul Štip din Macedonia: în timpul procesiunii de Bobotează, o femeie prinde crucea aruncată în apă de către preot, atrăgând privirile oripilate ale enoriașilor. Evenimentul care a devenit știre de presă, rezumă perfect atitudinea unei societăți profund ortodoxe față de diferențele de gen. Regizoarea Teona Strugar Mitevska dezvoltă această temă, prezentând destinul unei femei de 32 de ani, care se luptă cu mentalități desuete, misoginism și tradiții goale de sens. Pe scurt, o lume pe care românii o înțeleg la perfecție și în care ar înota ca peștele-n apă.

Petrunija (Zorica Nusheva) are o diplomă în istorie, nu profesează în domeniu, e single și locuiește cu părinții. În concepția generală a familiei este o fată bătrână și fără viitor. Hărțuită la un interviu de job, lucru care-i zdruncină și mai mult încrederea în sine, trece pe lângă ceremonia de Bobotează. Într-un impuls de moment, sare în apă după crucea aruncată de preot și imediat după ce o recuperează, îi este sustrasă de grupul de bărbați. Petrunija se simte nedreptățită și, din cauza jurnalistei Slavica (Labina Mitevska), interesată mai mult de aura de senzațional al materialului de presă, decât de ideea de inegalitate de gen, cazul capătă o aură de scandal.

Filmul Teonei Strugar Mitevska aduce în discuție o problemă actuală și foar-

te sensibilă în societatea românească de astăzi: egalitatea de gen, nesuținută de valorile ortodoxe. Încadrată în cutume seculare, unei femei îi este foarte greu să spargă tiparele construite de tradiții. Datorită acestui lucru, *God exists, her name is Petrunija/ Dumnezeu există și numele ei e Petrunija* reprezintă o bază de dialog între religie și reala căutare de sine.

God exists, her name is Petrunija (2019, r: Teona Strugar Mitevska)

Cu: Zorica Nusheva, Labina Mitevska, Stefan Vujisic

Alexandra Felseghi

TIFF.18

Muzeul de Artă 31.05-09.06.2019

EPIC

costume de film
Oana Paunescu

Vernisaj: 6 iunie | 16:00

Cu sprijinul: Muzeul de Artă | Consiliul Județean Cluj | Clujtourism.ro
Copyrights and Licensing for clothing lines and pictures by Universal

COMPETIȚIE

Copii-soldați într-un război amorf - *Monos*

Referința care vine în minte după doar câteva secvențe din filmul lui Alejandro Landes este clar „Împăratul muștelor”. Niște copii, într-un loc părăsit, fără supravegherea constantă sau îndrumarea vreunui adult. Din contră, ei sunt cei care supraveghează un adult, un prizonier de război capturat, căci *Monos* este un *Împăratul muștelor* militarizat, în care copiii-adolescenți sunt și soldați. Cu responsabilități, loc într-o ierarhie militară, condiție fizică și arme de foc.

Vizual și regizoral, filmul este un spectacol al violenței și al agresivității. Citatele din Golding sunt clare – de la „sălbăticirea copiilor”, îmbătarea lor cu putere și până la apariția, fix la momentul potrivit, a unui cap de porc. Diferențele, însă, sunt și ele suficiente. Aici contextul războiului schimbă mult, personajele nu-și mai pierd

inocența, căci nu par s-o fi avut vreodată.

Războiul lui Landes nu are vreun motiv, gruparea militară a copiilor se numește pur și simplu Organizația, și nu avem niciun indicator al timpului. Tot ce este specific este decorul natural, peisaje montane și tropicale din Columbia, care joacă rolul frumosului care găzduiește agresivul și violentul. Landes îl exploatează la maxim, deși majoritatea filmului e compus din cadre strănse, din elipse, într-un ritm alert sau, mai bine zis, care te ține alert. Reproduce atmosfera imprevizibilului periculos al războiului, ceva violent pare că pândeste la fiecare colț... sau cracă.

E întunecat. E violent. E de văzut, e în competiția TIFF.18 azi la 17:30 la Cinema Victoria sau, tot acolo, joi (6 iunie) de la 15:00.

Alex Mircioi

COMPETIȚIE

Ceva e putred în Danemarca

Anne (Trine Dyrholm) este o avocată de succes specializată în cazuri de violență asupra minorilor. De asemenea, are o căsnicie fericită alături de Peter (Magnus Krepper) și de cele două gemene minunate. Armonia din casa lor cu vedere spre pădure le este fisurată de apariția fiului adolescent din prima căsătorie a lui Peter. Gustav (Gustav Lindh) este un rebel plin de furie care, forțat să locuiască alături de tatăl lui biologic, joacă rolul străinului care se simte inconfortabil din momentul în care ajunge să stea într-un loc pe o perioadă nedeterminată. Între cei doi, tată și fiu, se stabilește foarte greu o conexiune. Anne însă, cunoscând comportamentul adolescenților, cu care intră în contact zi de zi datorită job-ului, găsește mult mai rapid o cale de comunicare cu noul membru al familiei.

Conflictul apare târziu în film, pregătit într-o tensiune extraordinară de meticuloasă construită atât din scenariu, cât și din regie (May el-Toukhy). O vedem pe Anne transformându-se din apărător al drepturilor minorilor în agresor, în momentul

în care își atrage fiul vitreg într-o relație sexuală scandalosă. Suntem martori la alegerile surprinzătoare de stupide ale unui om de succes pe toate palierele vieții. Modalitatea și ritmul în care ni se desfășoară povestea sunt tipic scandinave, cu o atenție sporită la detalii, în minimalismul rece al decorului. Dyrholm și Lindh construiesc împreună cea mai credibilă și dureroasă relație, oscilând între sentiment matern și pură animalitate. Anne este un personaj extrem de ofertant și captivant: întreaga acțiune se desfășoară în jurul ei și, deși face acțiuni monstruoase de imorale, ca spectator ți-e greu s-o condamni. Asta poate pentru că are în contrapunct o latură de salvator – nu în ceea ce-i privește pe apropiați, cât pe străinii care-i calcă pragul biroului.

Queen of hearts este unul din cele mai elegante filme făcute vreodată despre melodrame de cancan, care merită văzute și dezbătute pe urmă la o bere cu prietenii.

Rulează astăzi, de la ora 22:15, la Cinema Victoria.

Alexandra Felseghi

3x3 – AGNÈS VARDA

Tic-tac, tic-tac Cleo de la 5 la 7

Unul dintre nestematele Noului Val Francez, *Cleo de 5 la 7* este și unul dintre cele mai importante filme din cariera lui Agnès Varda (1928-2019), de departe cea mai importantă cineastă a generației ei, omagiată în acest an la TIFF, într-o secțiune 3x3. Remarcabil atât din punct de vedere tematic dar și formal, *Cleo de la 5 la 7* participă în Competiția Oficială a festivalului de film de la Cannes în 1962, rămas în istorie drept una dintre cele mai importante ediții ale acestuia, grație numărului mare de pelicule care au rămas în istoria cinemaului.

Au fost prezente în selecție filme precum *Eclipsa* (Michelangelo Antonioni), *Îngerul Exterminator* (Luis Buñuel), *Divorț în stil italian* (Pietro Germi), *S-a furat o bombă* (Ion Popescu-Gopo), *Judecata Ioanei D'Arc* (Robert Bresson), *Devi* (Satyajit Ray) și *Long Day's Journey Into Night* (Sidney Lumet), făcând astfel reușita lui Varda cu atât mai remarcabilă.

Ea era singura cineastă prezentă în întregul festival – nu întâmplător cineasta de origine belgiană este considerată printre cele mai importante deschizătoare de drumuri pentru femeile care au aspirat să lucreze în spatele camerelor de filmat (și nu doar în fața lor). Ulterior, Varda devine printre cineastele emblematice ale festivalului cinematografiei mondiale, cunoscută pentru stilul ei ludic distinctiv, dar și pentru versatilitatea și adaptabilitatea ei ca artistă.

În centrul acțiunii filmului o avem pe titulara Cleo (Corinne Marchand), o cântăreață de muzică ușoară cu un stil de viață extravagant și boem, surprinsă de-a lungul a două ore, în data de 21 iunie 1961. Vedem cum ea trăiește orele dinaintea unei vești care i-ar putea schimba radical existența – așteaptă rezultatul unei biopsii care ar determina dacă are cancer. Filmul se desfășoară aproape în timp real: cele două ore de

așteptare sunt traduse într-o oră și jumătate de film infuzată de tensiune, ruperile tempoale fiind marcate printr-un cadru recurent, ce înfățișează cadrul unui orologiu. Sub auspiciile unei previziuni sinistre din partea unei clarvăzătoare, în primele minute ale filmului, Cleo devine din ce în ce mai conștientă de propria ei mortalitate, iar personalitatea ei frivolă se descompune treptat, sub presiunea angoasei ei existențiale. O întâlnire întâmplătoare cu un tânăr soldat, care urmează să fie trimis pe frontul Algerian a doua zi, o face să realizeze vidul spiritual al artiștilor și boemilor cu care ea se-nconjoară de obicei, dar este și o ocazie de a-și îmbrățișa destinul.

Experiența lui Agnès Varda ca fotografă și documentaristă se face puternic simțită în modul în care aceasta construiește fundalul filmului – plasat în Paris (un oraș pe care cineasta l-a perceput drept simultan fascinant și angoasant), unde societatea pare să se împartă între o boemă artistică decadentă, grupări de studenți care protestează împotriva intervenției militare, cât și o masă tăcută de oameni care-și văd de viața de zi cu zi. Varda țese așadar în jurul narațiunii centrale un context care surprinde freemătul epocii – de la ecouri timpurii ale mișcării hippie și al celui de-al doilea val feminist, la amenințarea Războiului Rece, dar și momentul de ascensiune al culturii pop. *Cleo de la 5 la 7* cristalizează totodată atmosfera de agitație distinctivă a anilor '60. O capodoperă a cinematografiei mondiale, absolut de neratat.

Flavia Dima

TIFF UNLIMITED

MASTERCLASS
NICOLAS CAGE

2 IUNIE, ORA 12:00

LIVE PE **TIFF UNLIMITED**

COMPETIȚIE

Anatomia unei psihoze Pauză

Viața pe care o duce Elpida nu e prea grozavă. Lucru ironic, având în vedere că numele ei înseamnă „speranță”, dar ea pare să și-o fi pierdut-o pe toată. Existența ei casnică este monotonă atunci când nu este transformată într-un iad de soțul ei. Singurul mod în care poate scăpa este prin vizitele ocazionale ale vecinei ei cochete sau prin fanteziile ei micuțe și violente. Colac peste pupăză, intră la menopauză și se anunță un drum anevoios.

Rămasă fără ocupația ei principală, aceea de a-și crește fiica, Elpida rămâne doar cu o rutină de activități casnice și nimic al ei. Trăiește ca o umbră în propria casă, în fața televizorului ei mic la care este obligată să asculte în căști, pitită într-un colț, ca să nu-și deranjeze soțul. Asta pentru că, dacă o bagă în seamă, el întotdeauna o critică sau o îi pasează imediat câte o replică acidă.

Soțul ei lucrează sistematic să-i știrbească puțină libertate pe care o are și bruma de încredere în sine – îi vinde mașina și îi ordonă să nu se mai ducă la cursurile ei de pictură, două

dintre micuțele activități care o fac un pic independentă. Până și vecina și prietena ei o folosește, foarte des, pe post de dădacă pentru un nepot de care n-are întotdeauna chef.

Astfel, intimitatea ei se izolează într-o serie de mici fantezii în care, de exemplu îi poate răspunde soțului cu aceeași ură și agresivitate pe care o primește de la acesta, sau se sărută cu imigrantul blondin și tânăr care restaurează blocul, sau fuge de acasă etc. Aceste micuțe vise își fac loc în narațiune și se amestecă cu realitatea. Treptat, atât pentru Elpida, cât și pentru spectatori, devine din ce în ce mai greu să își dea seama ce este adevărat și ce este imaginat.

Pentru orice e interesat să vadă un Jeanne Dielman grecesc, în culori reci și cu insert-uri fanteziste, cu o Frances McDormand a la Grecia în rolul principal, *Pauză* rulează în competiția TIFF.18 azi la ora 20:00, la Cinema Victoria și joi (6 iunie), la același cinema.

Alex Mircioi

Filmele pentru copii și adolescenți din secțiunea EducaTIFF se pot vedea și la Cinema Dacia

EducaTIFF este secțiunea din cadrul festivalului destinată publicului tânăr și foarte tânăr, unde programul de proiecții este alcătuit din filme special selectate pentru copii și adolescenți, aduse în premieră în România.

EducaTIFF este secțiunea din cadrul festivalului destinată publicului tânăr și foarte tânăr, unde programul de proiecții e alcătuit din filme special selectate pentru copii și adolescenți și aduse în premieră în România. Cele 14 proiecții sunt împărțite frățeste între sala de cinema din incinta Universității Sapientia (Calea Turzii, nr. 4, în vecinătatea Liceului de Coregrafie și Artă Dramatică) și Cinema Dacia Cluj, din cartierul Mănăștur. Dacă biletele pentru proiecțiile de la Sapientia se epuizează cât ai clipi, aceleași filme sunt proiectate și la Cinema Dacia. Sala cinematografului de cartier e primitoare, renovată, cu scaune comode, iar sonorizarea și ecranul oferă o experiență de vizionare la standarde înalte.

Copiii și adolescenții care urmăresc filmele EducaTIFF ale acestei ediții pot participa la Competiția Tineri Critici de Film, cu premii oferite de sponsorii Pegas și TenarisSilcotub: o bicicletă pentru câștigătorul (sau câștigătoarea) categoriei de vârstă a claselor primare, un skateboard pentru gimnaziu și o trotinetă electrică la categoria liceu. Cronicile pot fi trimise pe adresa educatiff@tiff.ro, sub formă de text sau vlog, până pe data de 13 iunie. Mare parte dintre biletele la proiecțiile EducaTIFF de la Sapientia au fost deja cumpărate sau rezervate, așa încât echipa programului de educație

cinematografică încurajează participarea la proiecțiile de la Cinema Dacia, unde filmele selectate au, de asemenea, proiecții urmate de discuții cu publicul tânăr despre teme și ideile prezentate pe ecran.

Doritorii își pot face program marți la prânz, când vor putea vedea o selecție minunată de animații din Finlanda, Egipt, Marea Britanie, Rusia, Coreea de Sud, Lituania, Africa de Sud, perfectă pentru a deschide apetitul pentru cinema de la cele mai fragede vârste. Toate scurtmetrajele animate sunt non-verbale, ceea ce înseamnă că nu e nevoie ca micii spectatori să știe deja să citească. Cei din clasele primare au de ales între *Rocca*, un film care îi va convinge că o verușă poate fi un animal per-

fect de companie și *Tess*, o poveste despre momentul cel mai potrivit în care să te distrezi cu oamenii dragi (și care este întotdeauna: ACUM!). Pentru adolescenții din gimnaziu, EducaTIFF a inclus o animație daneză curajoasă, care nu se sfiește să atace ca un ninja subiecte complexe și dureroase, precum exploatarea copiilor prin muncă pentru a susține consumerismul, bullying-ul sau abuzul de putere. Liceenii pot dezbatte ce înseamnă să pleci în viață cu planuri făcute pe jumătate și buzunare aproape goale, alături de *Noi, coioții* și pot descoperi cinema-ul de autor, care nu respectă regulile în *Disparația*.

Raluca Bugnar

Program EducaTIFF la Cinema Dacia:
Noi, coioții/ We the coyotes - sâmbătă, 1 iunie, ora 12:00
Franța, SUA, durata: 87 minunte, recomandare vârstă: 15 ani +

Ninja în pătrățele/ Checkered Ninja - luni, 3 iunie, ora 12:00
Danemarca, durata: 82 minute, recomandare vârstă: 12 ani +

Scurtmetraje animate - selecție internațională de filme non-verbale (fără dialoguri scrise)
Marți, 4 iunie, ora 12:00, recomandare vârstă: 5 ani +

Vacanța mea extraordinară cu Tess/ My extraordinary summer with Tess - miercuri, 5 iunie, ora 12:00
Olanda, Germania, durata: 84 minute, recomandare vârstă: 9 ani +

Rocca/Rocca changes the world - joi, 6 iunie, ora 12:00
Germania, durata: 97 minute, recomandare vârstă: 8 ani +

Disparația/Knives and Skin - vineri, 7 iunie, ora 12:00
SUA, durata: 112 minute, recomandare vârstă: 15 ani +

FOCUS FRANȚA

Au Poste!

Interior, secție de poliție. Un comisar suficient de mucalit cât să nu pară abject de zeflemitor (Benoît Poelvoorde, cel mai curajos umorist al spațiului francofon), adjunctul lui cu un singur ochi, ciclop cu destin tragic și fixații birocratice (Mark Farize) și un martor care este și suspect și perfect inocent (Grégoire Ludig) sunt prinși într-un dispozitiv supra-realist. Ceea ce ar trebui să fie o simplă depozitie se transformă într-un interogatoriu care se soldează cu morți, răniți în orgolii și vise deja visate în care apar protagoniștii unor lucruri încă neîntâmpate.

Sună complicat, dar *Au Poste!* este cel mai cuminț film al unuia dintre copiii extrem de teribili ai cinematografului franceze. Cunoscut drept Mr Oizo pe când făcea muzici electronice, recunoscut drept disruptor șef odată ce s-a apucat de cinema (*Rubber* și *Wrong cops*) și *Reality* sunt piese de rezistență pentru un cinema deconstruit și meta-sabotat întru atingerea sublimului, Quentin Dupieux face ce știe el mai bine: supra-realism teribil de absurd și delicios de zeflemitor.

Azi, la ora 21:45, la Someș Open Air.

Alex Mircioi

UMBRE

În cinstea nopții

La periferia societății (artistice), pe maidanele lucidității (relative), printre artiști sau hipsteri sau homeleși (greu de trasat barierele), Norman, un june deklasat social, încearcă să aibă o relație cu femeia și copilul (când își amintește de existența lor) și să dirijeze spre obiecte și acte artistice o ditai traumă (ceva cu incendiu și de ce nu, supranatural) care-l bântuie și storcește.

Miza e clară: cum va alege tipul ăsta confuz și bolnav să-și exorcizeze demonii incendiatori. Cel mai probabil va fi vreo chestie demnă de fluxurile de știri din județul Vaslui, dar până la elucidare regi-zorul Peter Brunner alege să-l plutească

pe Norman (Caleb Landry Jones) prin cețuri cronenbergiene, în care boala devine bolnavul și părți de dimensiuni considerabile din trupul și realitatea acestuia.

Experimentul pare construit și calibrat fix pentru protagonist: fascinant și bolnăvicios, ca o epidermă martirizată de somatizări excesive. Rudimente de dramă cu periferici sunt scufundate în apele tulburi ale thrillerului psihologic și fierte la foc mic și ultra-estetizat pentru ca rezultatul să fie memorabil și inclassabil.

Filmul rulează astăzi, la ora 14:30, la Cinema Arta.

Cristi Mărculescu

3x3 – Veit Helmer

The Bra / Sutienu

În căutarea damei de cupă

Prezumt că din poveste își căuta aleasa inimii mergând din casă în casă și din sat în sat cu condurul de cleștar, fix la fel Nurlan își caută femeia visurilor. Dar Nurlan (Predrag Manojlovic) este conductor CFR și condurul de cleștar este de fapt un sutien luat pe sus de trenul condus de el. Micro-odiseea regizată de Veit Helmer este balcanică din umor și temperament, la fel ca celelalte filme ale lui Veit Helmer (Tuvalu și Baikunur) este o comedie plină de bonomie și bune-intenții și cu extrem de puțin dialog, Mai exact zero dialog.

Printre actrițele pe care Nurlan le vizitează înarmat cu sutienul pe care destinul i l-a aruncat pe tren sunt nume mari ale filmului european: Paz Vega, Maia Morgenstern și Chulpan Khamatova (diva lui Veit Helmer, rusoaica, pe care ați văzut-o și în Tuvalu).

Nu vă temeți, nu-și taie nimeni nimic și nu-și implantează nimeni nimica.

Proiecția va fi urmată de o sesiune de întrebări și răspunsuri în prezența regizorului Veit Helmer și actriței Maia Morgenstern.

Cristi Mărculescu

EXPOZIȚII

Muzeul fotografiilor nemaifăcute și al afișelor chinezești nemaivăzute

În subsolul medieval al Casei TIFF se întâmplă două expoziții excelente

Fiecare fotograf, fie el profesionist, amator sau amator care se crede profesionist are undeva prin creieri un ditai cușor plin de fotografii pe care n-a apucat să le facă și regretele, frustrările, remușcările aferente. Cum ar fi o expoziție care le face dreptate ilustrând ce n-au apucat ei să fotografieze? Ar fi o idee extrem de mișto. Mergeți să vă convingeți alături de desenele lui George

Roșu la Muzeul fotografiilor nefăcute. Un proiect isteț și probabil terapeutic pentru cei 13 fotografi care și-au povestit nefăcutele. O incursiune în sensibilitățile și jocurile sorții care i-au împiedicat să-și facă meseria.

Schimburile culturale româno-chineze nu sunt milenare, nu sunt seculare dar au început cu mult timp înainte de Focusul dedicat cinematografelei chineze inclus în ediția curentă de TIFF. Expoziția afișelor, foto-romanelor și memorabilei chinezești dedicate filmelor românești cu compozitori și comisari, voievozi și haiduci, o ilustrează într-un mare fel. Dincolo de nostalgie și curiozitate cele expuse la Casa TIFF sunt un punct foarte bun de pornire al unor discuții despre ilustrare grafică și percepție narativă, pe care două culturi fundamentale diferite o pot avea prin intermediul cinematografelei. Și da, avem și afișele românești ale unor filme chinezești ajunse prin sutele (pe atunci) de cinematografe ale patriei. Cum se raporta cetățeanul RSR Popescu la un film precum Milițiențele din insulă? Ce emoții putea simți o croitoreasă din Beijing la biopicul dedicat compozitorului Ciprian Porumbescu? Erau Florin Piersic și Marga Barba sex-simboli și dincolo de Marele Zid? Câți dintre spectatorii români ai Rîndunii Negre au apucat să vadă Baahubali?

PROGRAM / DUMINICĂ / 2 IUNIE

FLORIN PIERSIC

13:00 **Supernova**
Ultima lovitură
One Last Deal | r. Klaus Haro | 95'

15:00 **Ora de religie**
Canari
Canary | r. Christiaan Olwagen | 123'

17:30 **Proiecții speciale**
Conformistul
Il conformista | r. Bernardo Bertolucci | 113'

19:45 **3x3**
Mănușa de aur
The Golden Glove | r. Fatih Akin | 115'

22:00 **Focus China**
Lungul drum al zilei către noapte
Long Day's Journey Into Night | r. Bi Gan | 133' | 3D

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

14:00 **Supernova**
Săritorul
Jumpman | r. Ivan I. Tverdovsky | 86'

16:00 **Focus Franța**
O iubire imposibilă
Un amour impossible | r. Catherine Corsini | 135'

18:45 **3x3**
Sutienu
The Bra | r. Veit Helmer | 90'

21:00 **Proiecții speciale**
Politica italiană pentru to(n)ți
Il Sindaco - Italian Politics 4 Dummies
r. Claudio Canepari, Davide Parenti | 76'

CINEMA VICTORIA

10:00 **Fără limită**
Koko-di Koko-da
r. Johannes Nyholm | 86'

12:00 **Proiecții speciale**
Casa cu lacăt
The House with a Lock | r. Diana Gavra | 90'

15:00 **3x3**
Cu capul înainte
Head-On | r. Fatih Akin | 121'

17:30 **Competiție**
Monos | r. Alejandro Landes | 100'

20:00 **Competiție**
Pauză
Pause | r. Tonia Mishiali | 97'

22:15 **Competiție**
Dama de cupă
Queen of Hearts | r. May el-Toukhy | 127'

CINEMA ARTA

10:00 **100% Michel Gondry**
Block Party
Dave Chappelle's Block Party | r. Michel Gondry | 103'

12:00 **Ora de religie**
Menocchio
Menocchio the Heretic | r. Alberto Fasulo | 103'

14:30 **Focus Franța**
Sistemul K
Systeme K | r. Renaud Barret | 95'

16:30 **Umbre**
În cinstea nopții
To the Night | r. Peter Brunner | 101'

19:00 **Ora de religie**
Nevinovatul
The Innocent | r. Simon Jaquetmet | 113'

22:00 **Umbre scurtmetraje, partea a II-a**
Shadow Shorts II | 61'

SAPIENTIA

10:30 **EducaTIFF**
Unde ne e locul?
Where We Belong | r. Jacqueline Zünd | 78'

13:15 **3x3**
Cleo de la 5 la 7
Cléo de 5 à 7 | r. Agnès Varda | 90'

15:15 **What's Up Doc?**
Kabul, orașul spulberat
Kabul, City in the Wind | r. Aboozar Amini | 88'

17:30 **What's Up Doc?**
Vânătorul de fantome
Ghosthunter | r. Ben Lawrence | 96'

20:00 **Umbre**
Morții nu vorbesc
Morto Não Fala | r. Dennison Ramalho | 110'

22:00 **Focus Franța**
Coincidență și extraterestri
Coincidence et les z'inhumains
r. Bruno Dumont | 200'

CINEMA CITY 3

17:00 **Focus China**
Proiectul Gutenberg
Project Gutenberg | r. Zhang Chong | 131'

20:00 **Focus Franța**
Vieți duble
Doubles vies | r. Olivier Assayas | 107'

22:00 **Fără limită**
X&Y
r. Anna Odell | 112'

CINEMA CITY 4

17:30 **Ora de religie**
Dumnezeu există și numele lui e Petrunija
God Exists, Her Name Is Petrunija
r. Teona Strugar Mitevska | 100'

19:45 **Supernova**
Între două ape
Entre dos aguas | r. Isaki Lacuesta | 137'

22:15 **Umbre**
Rochia băntuită
In Fabric In Fabric | r. Peter Strickland | 118'

CINEMA MĂRĂȘTI

19:30 **Fără limită**
Arctic
r. Joe Penna | 97'

CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

18:00 **Supernova**
25 km/h
r. Markus Goller | 117'

20:30 **Umbre**
Călătorie în noapte
O Beautiful Night | r. Xaver Bohm | 89'

PIAȚA UNIRII OPEN AIR

21:45 **Piața Unirii Open Air**
Durere și glorie
Dolor y gloria
r. Pedro Almodovar | 108'

SOMEȘ OPEN AIR

21:45 **Focus Franța**
Ancheta
Au poste! | r. Quentin Dupieux | 73'

IULIUS PARC OPEN AIR

21:45 **100% Michel Gondry**
Viespea verde
The Green Hornet
r. Michel Gondry | 119'

INSTITUTUL FRANCEZ

22:00 **100% Michel Gondry**
Gramatica instinctului
Is the Man Who Is Tall Happy?
r. Michel Gondry | 88'

CASTELUL BANFFY — BONȚIDA

21:45 **Proiecții speciale**
Mandy
Mandy Mandy
r. Panos Cosmatos | 121'

IntergoatIFF

Ellen Eliasoph

Ellen Eliasoph (foto, cu ochelari) a participat ieri la masterclass-ul regizorului francez Michel Gondry, din cadrul TIFF18
FOTO Raul Ștef

**Ellen Eliasoph, producător *Umbră*:
“Filmul nu conține personaje eminamente
bune sau rele, ci totul se consumă
undeva în umbre și penumbre”**

Ellen Eliasoph are câteva decenii de experiență în domeniul cinematografiei și e specializată pe piața chineză. A știut de foarte tânără care trebuia să fie drumul ei. După ce adolescența a prins-o devorând literatură chineză, și-a dat seama că „trebuie să învețe limba”, pentru a savura în original ce iubea. “Era prima universitate care deschisese legături oficiale cu învățământul din China”, a explicat Eliasoph pentru AperiTiff, rememorând cum, la 17 ani, când majoritatea tinerilor sunt încă foarte nehotărâți, ea deja își creiona viitorul.

Intra la Yale, fiindcă acolo putea să își urmeze cel mai bine visul. A fost o mare șansă, pentru că Ellen a făcut parte din întâia generație de studenți care a putut să meargă în schimb cultural în țara asiatică, pe atunci destul de nereceptivă schimburilor cu occidentalul.

Pentru Ellen, stelele s-au aliniat în așa fel încât a locuit acolo o bună parte din viață. În același timp, pasiunea pentru cultura chineză a făcut-o să înțeleagă și „să întrevadă potențialul cinematografiei, culturii, dar și a pieței de consum chineze”. Problema inițială de care s-a lovit consta în faptul că această piață era una închisă, care nu accepta produse vestice.

“Singurii fericiți care puteau vedea proiecte străine erau studenții facultății de film din Beijing”, rememorează ea. Dar consecvența unor oameni asemeni ei a făcut posibilă stabilirea unor legături între Hollywood și piața chineză de film. Așa se face că ea a fost omul care a adus acolo primul film american, în 1993: *Evadatul*, cu Harrison Ford și Tommy Lee Jones.

În doar câțiva ani, s-au pus bazele unei legături rodnice pentru ambele părți. Tot cam pe atunci, Ellen a fost entuziasmată

de *Eroul* al lui Zhang Yimou și l-a abordat pentru o producție cu SUA, dar el a respins categoric orice propunere. Anii au trecut și regizorul s-a apropiat totuși de această idee. Prima experiență nu a fost însă deloc fericită, pentru că a lucrat cu multă frustrare la *Marele Zid*, un film controlat de producători americani, care nu au avut înțelegere pentru sensibilitatea cineastului asiatic. În aceste condiții, cu atât mai mult *Umbră* este o reușită cu cât Ellen spune că relația ei cu Zhang a fost foarte bună. Secretul? A avut o atitudine plină de respect față de unul din cei mai importanți autori din lume, așa cum îl consideră producătoarea.

Ellen a ținut să nu vorbim prea mult despre ea, pentru că aici Zhang e adevăratul star. Aproximarea lui față de subiect a venit gradual. Când i-a fost propus scenariul, scris de altcineva, cineastul chinez și-a dat seama relativ rapid că așteptase toată viața o asemenea poveste. De ce?

„Pentru că nu conține personaje eminamente bune sau rele, ci totul se consumă undeva în umbre și penumbre. Asta îi poate surprinde pe fanii obișnuiți cu filmele lui Zhang, pentru că precedentele au o paletă foarte pestriță de culori”, a explicat ea.

Și cu atât mai greu e să folosești o astfel de estetică vizuală monocromă, cu cât filmul nu e filmat alb-negru și are foarte puțin CGI. Totul e elaborat din scenografie, din alegerea costumelor și a locurilor. Ellen a ținut să sublinieze că această performanță l-a entuziasmat pe Zhang, care și-a regăsit pasiunea și plăcerea de a regiza. Ellen Eliasoph e dovada vie că a înțelege o cultură total străină, că a-i face pe reprezentanții ei să te respecte, se transformă adesea într-un proiect de viață.

Ion Indolean

FOCUS FRANȚA

Sistemul K.
Lupta împotriva corupției

După ce a explorat scena muzicală din Kinshasa în *La danse de Jupiter* (2006) și *Benda Bilili!* (2010) și pe cea a sportului în *Victoire Terminus*, *Kinshasa* (2008), documentaristul francez Renaud Barret se întoarce în capitala Republicii Democratice Congo pentru a o radiografa pe cea eclectică, în continuă creștere și schimbare, a artiștilor vizuali underground și a performerilor.

Construit într-o manieră simplă, tradițională, sub forma unor vinete delimitate de cartoane cu numele protagoniștilor, filmul urmărește zece artiști sau cupluri de artiști a căror nevoie de exprimare e născută din dorința de exorcizare a tradițiilor învechite și de eliberare din mâna de fier cu care sunt conduși de un guvern corupt, de a pune capăt a așa-numitei „demon-crații”. În timp ce unii sunt mai cuminiți (construiesc statui sau costume cu care dansează în stradă din obiecte reciclate), alții sunt extravagandanți (se lasă posedați de spirite care le dictează ce să picteze, construiesc din săbii case de dimensiuni reale sau fac sacrificii de sânge) și atrag atenția autorităților. Toți însă vor să se facă

auziți și să primească un răspuns la cererile lor. Și nu cer ceva ieșit din comun, cer o viață mai bună: acces la electricitate și apă potabilă, aer curat, lipsit de toxinele care-i îmbolnăvesc și oprirea sărăciei controlate.

Inițial, nu sunt luați în serios. „Ce sunteți voi?” îi întreabă un om simplu, „muzicieni, luptători?” „Artiști”, i se răspunde. „Artiști? Aici, în Kinshasa?” Dar ei se înmulțesc pe zi ce trece. Din cauza condițiilor rele, din ce în ce mai mulți oameni încep să facă artă din nimic și o duc în stradă, cerând schimbare. Unul dintre ei chiar precizează că „să trăiești în Kinshasa e un performance în sine”, iar orașul „e o mare expoziție fără pereți sau curatori în care cu toții participăm, artiști sau nu. Aici, arta e peste tot pentru oricine are ochi să o vadă.” Nu îți ia mult, după ce începe filmul, să-ți dai seama că are dreptate.

Sistemul K rulează astăzi, 2 iunie, de la 14:30 la Cinema Arta, și miercuri, 5 iunie, de la 19:30 în sala 3 a Cinema City Julius Mall.

Laurențiu Paraschiv

FĂRĂ LIMITĂ

**Personalitate, persona,
probleme – X&Y**

Anna Odell, regizoare și actrița principală din *X&Y*, e o figură ciudată. Aura ei în mentalul suedez e că este o artistă sărită de pe fix, așa cum ea singură admite. Aură cultivată încă din facultate, când și-a înscenat sinuciderea ca parte dintr-un proiect artistic. Mai toate filmele ei, în care își etalează pe cât poate șarmul ciudățel și excentric, tind să înceapă cu pariuri de realitate înscenată și înscenări reale. *Reunion* (2013) arată ce-ar-fi-fost-dacă era invitată la reuniunea cu colegii de liceu. Ar fi putut să-i confrunte? Cum ar fi fost primită de foștii *bullies*?

În *X&Y*, care rulează în secțiunea *Fără Limită*, încearcă să discute despre diferența dintre bărbați și femei, dar tot într-o manieră care să lucreze cu *persona* Anna Odell-artista. Așa că îl ia pe Mikael Persbrandt (un „bărbat alfa”, după definiția regizoarei), care are la rândul lui o aură excentrică, una *extrem* de masculină. Un bărbat care are un istoric de excese, dependent de droguri și alcool în recuperare.

Cei doi sunt puși în contrapunct și negociază tot filmul o posibilă relație sexuală și în ce fel s-ar petrece ea. Visul lui Odell este ca filmul să conțină două secvențe de sex – una în care el o penetrează și alta în care ea îl penetrează pe el, returnând favorul. Pentru a radiografa mai bine diversele laturi ale celor doi, Odell vine cu propunerea să locuiască amândoi într-un studio cu câteva decoruri construite și să locuiască acolo cu niște actori care să joace (conform unor dosare meticolos compuse) diversele lor laturi. Pentru a radiografa mai bine diversele laturi ale celor doi, Odell vine cu propunerea să locuiască amândoi într-un studio cu câteva decoruri construite și să locuiască acolo cu niște actori care să joace (conform unor dosare meticolos compuse) diversele lor laturi. Pentru a radiografa mai bine diversele laturi ale celor doi, Odell vine cu propunerea să locuiască amândoi într-un studio cu câteva decoruri construite și să locuiască acolo cu niște actori care să joace (conform unor dosare meticolos compuse) diversele lor laturi. Pentru a radiografa mai bine diversele laturi ale celor doi, Odell vine cu propunerea să locuiască amândoi într-un studio cu câteva decoruri construite și să locuiască acolo cu niște actori care să joace (conform unor dosare meticolos compuse) diversele lor laturi.

Pentru cine vrea să vadă cum iese tot experimental complicat a lui Odell vă invităm azi de la 22:00 la Cinema City Iulius sau duminică viitoare (09 iunie) de la 22:15 la Cinema Victoria.

Alex Mircioi

RECOMANDAT DE

VINO LA UZINA FILMELOR DE AMATORI

MICHEL
GONDRY

CREIC
— acces din P-ța Mihai Viteazul Est
cu autobuz 39, 39L, Stația 16: Podul Fetei Est

3 ore, 15 decoruri de film,
un milion de scenarii posibile

31 MAI—31 IULIE

CREIC - Centrul Regional de Excelență
pentru Industrii Creative

Rezervări pe
www.uzinadefilme.com

MANIFESTARE ORGANIZATĂ ÎN CADRUL SEZONULUI ROMÂNIA-FRANȚA 2019

infiniTIFF SUMMIT

6 Iunie 2019 Hotel Platina (Calea Mănăstur 2-6, Cluj-Napoca)
9:00 - 14:00

Descoperă cele mai noi trenduri și tehnologii în producția audiovizual.

Află primul cum se va schimba forța de muncă sub impactul automatizării și a robotizării.

Conectează-te cu lideri în film, tehnologie, business, IT și dezvoltă proiecte împreună cu ei.

Guido van Nispen (Amsterdam)
editorul think-tank-ului Silicon Valley i4j

Jean-Colas Prunier (Paris)
expert mondial în producția digitală de filme

Mikael Windelin (Copenhagen)
producător independent și specialist VFX

Hermione Flynn și **David Bennet** (Berlin)
pionieri în animație 3D și motion capture

Anamaria Vrabie și **Ovidiu Cîmpean** (Cluj)
managerii programului Cluj Future of Work

Powered by
**BANCA
TRANSILVANIA**

infiniTIFF

[tiff.ro/infiniTIFF](http://tiff.ro/infiniT<small>IFF</small>)

Bilete pe
eventbook.ro

UNIRII SQUARE

Almodóvar Returns in (Pain and) Glory

Critics have deemed one of the starring films on the Croisette this year, Pedro Almodóvar's *Pain and Glory*, to be a return to form.

The Spanish director takes an autobiographical turn in this feature about an old director, Salvador Mallo (Antonio Banderas), and his encounters with people who marked his life. Compared by critics to Federico Fellini's 1963 *8 1/2*, *Pain and Glory* looks at life's inevitable antechamber to death in an investigation of art and of the meaning of an artist's legacy.

Peter Bradshaw at The Guardian gave it five stars: "As ever, Almodóvar has made a film about pleasure, which is itself a pleasure: witty, intelligent and sensuous. It is about love, memory, art, mothers, lovers and most of all it is about itself, which in the hands of a lesser director would be dismayingly indulgent. But Almodóvar is a master of self-reference and intertextuality: the film within a film, the story within a story, the dream within a dream. Almodóvar operates on a kind of internal combustion engine of

creativity and I felt that this movie was running so smoothly and so seductively that it could have gone on for another five hours".

And Eric Kohn at IndieWire places the film in the context of two other intimate portrait films that made a mark on the recent history of film: "*Pain and Glory* dispenses with its big, playful scenes within the first act, and settles into a more pensive mood as it winds down. That's when it veers into truly masterful territory, as Salvador's long-lost flame Federico (Leonardo Sbaraglia) resurfaces at Salvador's apartment for a talky, wistful confrontation that has more in common with Richard Linklater's *Before* trilogy (or perhaps Andrew Haigh's *Weekend*) than anything in Almodóvar's oeuvre. At the same time, it's a profound philosophical work about the stakes of emotional conflict in tune with the films by Almodóvar preceding it".

"I've always loved the colors in Almodóvar's movies. But it's only after seeing his latest, the achingly beautiful *Pain and Glory* — playing in competition here in Cannes — that I think I finally understand the way he uses them". notes Stephanie Zacharek in TIME. "There's color all around them in the room, and in their life together. Almodóvar's colors — as brought to life here by his production designer Maria Clara Notari, and as captured by his frequent cinematographer José Luis Alcaine — aren't just a stimulant but an energy source, like sugar: They get

the eyes busy and keep them working, in turn heating up the brain's furnace. And before long, the heart starts pumping harder as well. Everything about *Pain and Glory* is awake and alive, and Almodóvar's nerve endings become ours, too".

All fans of the Spanish director, as well as those new to his colorful and intimate brand of cinema are invited to see his most recent film today at 9:45 PM in Unirii Square and Saturday, June 8, at 9 PM at the Students' Culture House.

Alex Mircioi

EXIMTUR
COMPANIA DE CALATORII

UNIGLOBE
Global Partner

Viața ca în filme.
Atunci când ești în vacanță.

Mastercard

TIFF
Transilvania International
Film Festival

card preferat

Privește lumea dintr-o
nouă perspectivă.

Începe ceva
de neprețuit™

Folosește cardul tău Mastercard®
în locațiile TIFF și bucură-te de
experiența completă a festivalului.

SPECIAL SCREENINGS

Stolen Beauty: How Bertolucci and Storaro Painted with Light

If you enjoy being seduced, do not miss *The Conformist*! If you prize beauty above all else in cinema, this is the TIFF 2019 film you must see in all of its restored splendor. Of course, lovers of substance, anti-fascist parables, and iconic actors are also welcome... But all these things are all too common to European cinema in the 1970s. *The Conformist*, however, is unique in its astounding beauty and its hypnotic charm. Bertolucci and Storaro's film is an incomparable visual jewel, one of the most luscious films ever made. It can be an antidote to the kind of arthouse cinema many of us may have had enough of these days — the cinema of ugly people and ugly places. I admit that *The Conformist* is my kind of cinema: all my life I've known that a good film must also look good. That may well be so because I grew up with the kind classics playing on Russian television (*The Cranes Are Flying*, *The Forty-First*) and because, after the Revolution, *Old Man Dumitru* stubbornly brought to the Iași students' culture house film caravans featuring Visconti, Wajda, and Bergman. I needed some salve for my eyes which had been hurt by the ugliness of the last years of the Ceaușescu regime. I later found out from French magazines that I have refined, academic, aestheticist tastes and so I tried to save face by pretending to like miserabilist titles — but I couldn't keep it up for too long.

Il Grande Bertolucci, in collaboration with the brilliant director of photography Storaro, is responsible for one of the most healing, fragrant, and sublime images ever captured on celluloid. *The Conformist* is infused by rich, deep color and decorated with magnificent and precise camera movements. You can see it on mute and still be impressed. Moreover, you could see it in black and white, the way it was screened at times at the Bucharest cinematheque in the 1990s from a cheaper, pirated version, and still be glued to your seat. The film's look perfectly fits the theme: the seductive power of fascism. It's a heavy theme, but *The Conformist* first charms you, then horrifies you at your own ability to be seduced — our own relationship to the film reflects Italy's relationship to the Mussolini era.

In its most successful moments (which are aplenty, cascading throughout the film), the film reaches the heights

of pure cinema, the perfect fusion of set design (the monumental architecture of the time, with its overwhelming grandeur and its deco frivolity exploited to great effect), music, editing, and imagery that recall simultaneously recall sculpture, painting, or ballet.

The director and his team declare their intentions right from the start, when we see a close-up of the protagonist (the unavoidably painterly Jean Louis Trintignant) lounging on a bed drenched in the scarlet light of neon signs. Then, as the camera pulls back, it reveals a naked woman beside him. An intriguing opening brimming with sensuality, and Georges Delerue's score accentuates the musicality of the images and contributes to the overall hypnotic effect.

No wonder this political thriller is one of the most adored instances of visual excess. Vittorio Storaro suckled on his encyclopedic culture (he is an expert in art history, color theory, and cinema) to "paint with light". He melds with Bertolucci into one guiding force organizing all aspects of the mise-en-scène: set design, locations, costumes, makeup, lighting, framing. In his book *Writing with Light*, Storaro talks about the influence Caravaggio's "La Vocazione di San Matteo" had on him in marking the spiritual, moral, and political trajectory of Marcello Clerici, a petty bourgeois who aspires merely to lead a normal life and serve the regime better. Darkness (*scuro*) represents the subconscious of the character while light (*chiaro*) is his consciousness — a metaphor for Italy under fascism. For their stylized, theatrical, at times burlesque jewel, Storaro and Bertolucci got their inspiration from the gangster movies of the 1930s and 1940s, from noir expressionism, from the playfulness of art deco, from Renaissance beauty, and from the decadent spirit of psychoanalysis.

"It is very difficult to transmit your feeling in pure energy", Storaro said to Post-Script. "You have to translate it into something. This energy is being stopped by an object or the human figure and being registered on film through a kind of glass and then it's developed and printed. It's like the paper and pen for a writer or a canvas for a painter". A beautiful film with gorgeous if hollow people, a live painting by a great master.

Anca Grădinariu

Say hello to hospitality that makes business a pleasure.

SAY HELLO TO RED

OFFICIAL HOTEL PARTNER OF TIFF

Life is full of surprises, and we're one of the happy ones. Because no matter why you've come to stay with us, we're here to help you enjoy every minute.

ramadacluj.ro | contact@ramadacluj.ro | +40 372 743 143

©2019 Ramada Worldwide Inc. All rights reserved. Ramada Hotel Cluj is independently owned and operated.

THE FESTIVAL MUST GO ON.
ANYTIME. ONLINE.

THE FEST
ANYTIMI

5€ +TVA
/LUNĂ

TIFF UNLIMITED

PRE SALE
31 MAI - 9 IUNIE

10€*
/3 LUNI

25€*
/6 LUNI

50€*
/12 LUNI

*Promoția include și accesul gratuit timp de o lună

DIN 6 IUNIE,
FILME DIN TOATĂ LUMEA PE
UNLIMITED.TIFF.RO

